

IVO TROŠT:

Pojeden kos kruha.

oj, to je bilo krika in vika tisto popoldne na Kosovem vrtu!

»Moj kos kruha mi je snedla! Vso malico mi je pojedla. Ti sneda snedasta!«

Tako se je drla Kosova Tilka na starejšo sestrico Ivo, ki je ugovarjala mirno: »Ni res! Samo pomota je bila. Mama je pustila oba kosa na mizi. Jaz nisem vedela, da si ti že imela prej svoj kos v rokah in si ga pustila potem poleg mojega, saj me ni bilo tedaj zraven. Pozneje sem došla, pomotoma vzela tvoj kos in ga pojedla, prepričana, da je moj. Zato sem pa pustila tam svoj kos, ki ni manjši, saj sem starejša in reže mama meni vedno večji kos. Ali mi nisi ti zato često zavidljiva, Tilka?«

Zaradi te zavisti je bila Tilka že večkrat v hudih škripcih, a ne manjkrat zavoljo prepirljivosti in praznega besedovanja.

»Ti misliš, da sem zavistna, pa nisem!« ugovarja jezno in užaljeno Tilka.

»Veš kaj! Pojdiva vprašat mamo v hišo!«

»Nič vprašat! Saj nisem neumna. Jaz vem, kateri kos je mama odrezala meni. Tudi vem, da si tisti kos ti snedla, a jaz ga hočem imeti, pa ga hočem. Vzemi ga, kjer hočeš! Prav tisti kos hočem imeti, veš! Nazaj mi ga moraš pripraviti. Le kmalu ga prinesi, sneda snedena!«

Iva gre v kuhinjo in prinese svoj kos kruha: »Tukaj ga imaš. Sedaj pa mir besed! Ali sem že rekla, da ti ga ne dam? Čudno, da si hotela doslej imeti še vselej moj kos, trdeč, da je večji, a danes zahtevaš svojega, ko veš, da ga ni več!«

»Moj kos kruha prinesi! Tega ne maram!«

»Ne bodi nespametna! To je nemogoče. Svoj kos ti dam v nado mestilo, pa nehaj se dreti, Tilka!«

»Že vem, zakaj se derem, pa jaz se ne derem, le ti se dereš, ki si pojedla moj kos, mojo malico, veš, sneda snedena!«

Iva je videla, da sestrica ponavlja svojo pesem kakor ropoče mlin v dolini — vedno enako. Zato jo povabi vnovič: »Pojdi z menoj k mami! Boš videla, da mama ne razsodi drugače kot jaz!«

»Drugače ali ne drugače: jaz hočem svoj kos, pa nič drugega! Če ne, je zaman vsaka beseda.«

»To ni mogoče, Tilka. Saj veš lahko sama, da ni mogoče.«

»Jaz vem samo to, da mojega kosa ni; snedla si ga pa ti in ti mi ga povrni!«

»Ali, Tilka!...«

Kosovo mamo je privabil preglasni prepir na okno, kjer je poslušala, kaj imata sestrici med seboj. Kmalu ji je vse jasno. Že je hotela nepomirljivo Tilko poklicati k sebi na odgovor, ko prihiti Iva in potoži, da jo sestra dolži kar tatvine. »Čakaj!« de mama, »ta le cvek ji bomo izbili, pa kmalu!«

Kosova mama pokliče Tilko k sebi, a Ivo pošlje nazaj na vrt. Tilka prihiti vsa razburjena, s solzami v očeh in drhteča od jeze. Mama pogleda hčerko ostro, potem pa vpraša pomirljivo: »Ali ti ni Iva prinesla svojega kosa kruha?«

»Mi ga je, je, pa ga ne maram! Moj kos naj prinese, ker ga je sneda pojedla,« vpije Tilka.

»Kruh je kruh. In njen kos je še večji. Zakaj se vedno prepiraš?« vprašuje mati.

Tilki je zopet migal jeziček kakor prej. Nameravala je nadaljevati staro pesem, pa ji mama zapreti: »Dosti! V mlinu so tudi stope. Čuj, Tilka! Ali se spominjaš, da si rekla sestri: Moj kos kruha mi je snedla. Vso malico mi je pojedla.«

Tilka zardi in premišlja. Res, ni dolgo časa, kar je govorila, a mnogo je govorila in naglo. Kdo naj pomni vsako besedo! Tilka odkima: vpričo mame ni dobro lagati, resnice pa ne ve. Zato ji pomaga mama: »Vidiš. Vse sem slišala, vse dobro umela. Prav tiste besede in prav tako si jih izgovorila ti. Na oknu sem vaju poslušala. Tilka, ti si trdila laž, ker sta bila oba kosa kruha pripravljena za malico. Ako je Iva pomotoma segla po tvoji malici, je zato pustila tebi svojo. Ti bi imela pravico se pritožiti, ako bi pojedla Iva tvoj in svoj kos. Ali ni res tako?«

»Res, toda...«

»Nič toda! — Priznala si, da si govorila laž, laž zaradi trme in škodoželjnosti. Ni res?«

Tilka zopet pritrди, zardi in ne more več zadrževati solz, mama je pa ne pusti tako kmalu: »Ali obžaluješ svoje besede?«

Deklica molče prikima, zakaj predolga se je že zdela takšna pokora. Mama pa nadaljuje trdo, brezobzirno: »Ti obžaluješ žaljive besede. Dobro! Zato gotovo želiš, da bi jih ne bila izgovorila nikoli. Ali je mogoče, da se izpolni tvoja hitra želja: izgovorjena laž naj bi bila neizgovorjena?« Tilka zajoče in zaihti: »Ne, mama!«

»In pojeden kos kruha da bi bil še cel? Vidiš, vse, kar je storjeno, ne more človek narediti nestorjeno. Ako kdo zahteva kaj takega od drugih, zahteva nekaj nemogočega, česar ne zmore nihče. Kdor dela to nevedoma, je nerazsoden, je glupec. Kdor pa nalašč, je zloben. In to je grdo!«

Tilka je bila ozdravljena!

Verižica ob deviškem vratu.

V verižico zlit je zlati prah
in vije se krog vratú
in tiho, neslišno, plah
zveni od nemirú
krvi mladostne, ki polje
pod njim, vsa dvigana,
razigrana od mile volje
in podžigana
od slasti in sreče,
v srcu deviškem kipeče . . .
Da, tajnostni ta spev
brezdanje je sreče odmev,
sreče blage takó,
da jo le sluti srce, a ne vidi oko.
In v zlatem okvirčku podoba Nje,
ki Sinú je rodila, sklepa roké,
in sladki pogled ji navzgor strmi . . .
Je li, da zanjo govoriš,
ki bele ji prsi krasiš?
Če v dušo bi hotel strup in jad,
pripročnja tvoja zapodi
kačo izpred rajskih vrat!

Simon Palček.

